

Dehydroepiandrosterónsulfát (DHEAS) v sére

DHEAS je 19-uhlíkový steroid, ktorý je prekursorom androgénov a estrogénov. Je to najhojnejší hormón v tele. Koncentrácie DHEAS sú najvyššie vo veku 25 rokov a potom postupne klesajú. DHEAS sa syntetizuje v zona reticularis nadobličky, u žien je to jediný zdroj týchto steroidov, u mužov testes vylučujú asi 5% DHEAS. Dehydroepiandrosterón (DHEA) a DHEAS sú prekuzormi asi 50% androgénov u dospelých mužov, 75% aktívnych estrogénov u premenopauzálnych žien a 100% aktívnych estrogénov u postmenopauzálnych žien.

DHEAS sa používa na dif.dg príčiny virilizácie. Virilizujúce tumory ovária majú zvýšený testosterón, ale DHEAS v norme. Virilizujúce tumory nadobličiek vylučujú veľké množstvo androgénov aj DHEAS. Pri panhypopituitarizme a adrenálnej insuficiencii je DHEAS veľmi nízky až nedetekovateľný. DHEAS sa považuje za „hormón mladosti“ a jeho substitúcia by mala oddialiť starnutie.

Vzorka: venózna krv odobratá za štandardných podmienok, ráno sú vyššie hodnoty ako večer

Referenčné hodnoty sú stanovené podľa veku a pohlavia a sú súčasťou výtlačke výsledkového listu

Zvýšené hodnoty: tumory nadobličiek, kongenitálna adrenálna hyperplázia, polycystické ovária, Cushingova choroba a Cushingov syndróm, tumory produkujúce ektopické ACTH, hirzutizmus

Znížené hodnoty: adrenálna insuficiencia, diéty, malnutrícia, etanol, akútne choroby

Interferujúce faktory: lieky (ACTH, danazol, fenytoín, karbamazepín, ketokonazol, kortikoidy, orálne kontraceptíva, testosterón)

Literatúra:

Chadwick, C., A.: Development of a method for the measurement of dehydroepiandrosteron- sulphate by liquid chromatography- tandem mass spectrophotometry, Ann. Clin. Biochem. 2005, 42: 468-474

V.Marks a spol.: Differential Diagnosis by Laboratory Medicine, Springer Verlag Berlin 2002, str. 164-165

Wiebke, A.: DHEA Replacement, 4th Congress on the Ageing Man, 26-29 February 2004, Prague